

الرسالة الكمالية في الحقائق الالهية

تأليف: فخر الدين محمد رازی

www.ketab.ir

تصحیح و مقدمه: حامد روشنی راد

مرکز نشر دانشگاهی

وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه

مرکز نشر دانشگاهی

الرسالة الكمالية في الحقائق الالهية

تأليف: فخرالدین محمد رازی

تصحیح و مقدمه: حامد روشنی راد

9 789640 117019

ویراستار و نسخه بردار: مریم نورانی
بازبینی فنی: لیلا محسنی
ناظر چاپ: حمیدرضا دمیچ
صفحه آرا: مرضیه دین پناه
طراح جلد: علیرضا دربانی
مرکز نشر دانشگاهی
چاپ اول ۱۴۰۲
تیراژ ۵۰
چاپ و صحافی: توس
۱۲۸۰۰۰ تومان

نشانی فروشگاه: خیابان انقلاب، روبه روی سینما سپیده، پاساژ خیبری، تلفن: ۶۶۴۰۸۸۹۱، ۶۶۴۱۰۶۸۶

فروش اینترنتی: www.iup.ac.ir

حق چاپ برای مرکز نشر دانشگاهی محفوظ است. فهرست نویسی پیش از انتشار کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه: فخررازی، محمدبن عمر، ۵۲۴-۶۰۶ ق. **Fakhruddin Al-Razi**

عنوان و نام پدیدآور: الرسالة الکمالیه فی الحقائق الالهیه/تألیف فخرالدین محمد رازی؛ تصحیح و مقدمه حامد روشنی راد.

مشخصات نشر: تهران: مرکز نشر دانشگاهی، ۱۴۰۲.

مشخصات ظاهری: سی، ۱۴۰ ص.

فروست: مرکز نشر دانشگاهی؛ ۱۷۰۱. علوم انسانی (فلسفه): ۵۳

شابک: 978-964-01-1701-9

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: آقای حامد روشنی راد مصحح این کتاب، اولین کتابی است که قصد دارند منتشر کنند.

موضوع: فلسفه اسلامی

Islamic Philosophy

موضوع: خداشناسی

God Knowableness

شناسه افزوده: روشنی راد، حامد، ۱۳۶۱-، مصحح، مقدمه نویس

شناسه افزوده: مرکز نشر دانشگاهی

رده بندی کنگره: ۱۴ BBR

رده بندی دیویی: ۱۸۹/۱

شماره کتابشناسی ملی: ۹۵۰۳۳۹۹

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

بسم الله الرحمن الرحيم

فهرست

صفحه	عنوان
نه	مقدمه مصحح
نه	۱- زندگینامه فخرالدین رازی
سیزده	۲- تکوین اندیشه و فلسفه آثار رازی
بیست	۳- فخر رازی و زبان فارسی
بیست و دو	۴- رساله الکمالیه فی الحقائق الالهیه
بیست و سه	۵- نسخ استفاده شده در تصحیح حاضر
۱	مقدمه
۹	مقاله اول) در منطق
۹	فصل اول از مقاله اول) در ایساغوجی
۱۲	فصل دوم) در تعریفات
۱۵	فصل سوم) در قضایا
۱۶	فصل چهارم) در انواع قضایا
۱۸	فصل پنجم) در تناقض
۲۰	فصل ششم) در عکس
۲۳	فصل هفتم) در قیاس
۲۷	فصل هشتم) در مختلطات
۲۹	فصل نهم) در شرطیات
۳۰	فصل دهم) در برهان

صفحه	عنوان
۳۳	مقاله دوم) در مقولات
۳۳	فصل اول) در احکام وجود
۳۴	فصل دوم) در تقسیم موجودات
۳۶	فصل سوم) در تقسیم اجسام
۳۶	فصل چهارم) در مقولات
۳۸	فصل پنجم) در کمّ
۴۰	فصل ششم) در کیفیت
۴۱	فصل هفتم) در مقولات نسبی
۴۲	فصل هشتم) در مقوله أن يفعل و أن ینفعل
۴۲	فصل نهم) در متقابلان
۴۳	فصل دهم) در لواحق مقولات
۴۵	مقاله سوم) در معرفت باری تعالی
۴۵	فصل اول) در شناخت واجب و ممتنع و ممکن
۴۸	فصل دوم) در اثبات واجب الوجود
۵۱	فصل سوم) در بیان آنکه عدم بر واجب الوجود محال است
۵۱	فصل چهارم) در بیان آنکه واجب الوجود جسم نیست
۵۳	فصل پنجم) در بیان آنکه واجب الوجود عرض نیست
۵۳	فصل ششم) در برهان آنکه ذات باری در هیچ محل حلول نکند
۵۴	فصل هفتم) در آنکه اتحاد بر باری تعالی محال است
۵۴	فصل هشتم) در بیان آنکه کثرت به هیچ وجه در ذات باری ممکن نبود
۵۴	فصل نهم) در وجود واجب الوجود
۵۵	فصل دهم) در آنکه وجود واجب الوجود نفس حقیقت اوست یا نه
۵۸	فصل یازدهم) در آنچه حقیقت ذات باری تعالی معلوم بشر نیست
۵۹	فصل دوازدهم) در آنکه وجوب وجود صفتی سلبی است یا ثبوتی
۶۰	فصل سیزدهم) در بیان آنچه شخصیت و شخصی صفتی زاید است بر ماهیت او
۶۱	فصل چهاردهم) در پیدا کردن یگانگی واجب الوجود
۶۳	فصل پانزدهم) در آنکه باری تعالی جوهر است یا نه
۶۵	فصل شانزدهم) در بیان آنکه ذات باری تعالی حق محض است
۶۵	فصل هفدهم) در بیان آنکه باری تعالی خیر محض است

۶۵	فصل هجدهم) در بیان آنکه باری تعالی تامّ فوق التمام است
۶۶	فصل نوزدهم) در بیان آنکه حقیقت باری تعالی به خلاف ماهیت‌های ممکنات است
۶۶	فصل بیستم) در حدوث عالم
۶۷	مقاله چهارم) در صفات واجب‌الوجود
۶۷	فصل اول) در بیان آنچه باری تعالی عالم است به ذات خویش
۶۸	فصل دوم) در بیان آنکه عقل و عاقل چگونه یکی باشد
۶۹	فصل سوم) در آنکه باری تعالی عالم است به کلیات
۷۰	فصل چهارم) در آنچه باری تعالی عالم است به جزئیات یا نه
۷۲	فصل پنجم) در مریدی باری تعالی
۷۲	فصل ششم) در آنکه علم باری تعالی فعلی است نه انفعالی
۷۳	فصل هفتم) در بیان قادریت باری تعالی
۷۳	فصل هشتم) در بیان عنایت باری تعالی
۷۴	فصل نهم) در بیان آنکه باری تعالی عاشق و معشوق است
۷۴	فصل دهم) در شرح صفات باری تعالی
۷۵	مقاله پنجم) در افعال باری
۷۵	فصل اول) در بیان تأثیر عقل مبدأ اول
۷۸	فصل دوم) در آنکه معلول اول عقل محض است
۸۰	فصل سوم) در کیفیت صدور جمله ممکنات از عقل اول
۸۵	مقاله ششم) در احوال اجسام و حرکات و آنچه بدان تعلق دارد
۸۵	فصل اول) در جزء لایتجزی
۸۸	فصل دوم) در هیولا و صورت
۸۹	فصل سوم) در حرکت
۹۰	فصل چهارم) در زمان
۹۱	فصل پنجم) در ماهیت زمان
۹۳	فصل ششم) در اثبات مکان
۹۳	فصل هفتم) در ماهیت مکان
۹۴	فصل هشتم) در بیان استحالت خلأ
۹۵	فصل نهم) در برهان بر تناهی اجسام
۹۶	فصل دهم) در بیان آنکه عالم جسمانی جز یکی نیست

صفحه	عنوان
۹۷	مقاله هفتم) در بیان صفت افلاک
۹۷	فصل اول) در آنچه فلک بسیط است
۹۷	فصل دوم) در بیان آنچه فلک نه ثقیل است و نه خفیف
۹۸	فصل سوم) در بیان آنچه فلک نه گرم است و نه سرد
۹۸	فصل چهارم) در بیان آنچه افلاک گره‌اند
۹۸	فصل پنجم) در بیان آنکه افلاک متحرک‌اند
۹۸	فصل ششم) در بیان آنکه افلاک متحرک‌اند به ارادت
۹۹	فصل هفتم) در اثبات نفوس فلکی
۱۰۰	فصل هشتم) در غرض فلک از جنبیدن
۱۰۱	فصل نهم) در اثبات عقول
۱۰۱	[غرض حرکت فلک متعلق است به عقل]
۱۰۳	فصل دهم) در حکمت‌های دیگر که بر اثبات عقول گفته‌اند
۱۰۶	مقاله هشتم) در ارکان و عناصر
۱۰۶	فصل اول) در ترتیب ارکان
۱۰۸	فصل دوم) در اثبات کون و فساد بر چهار عنصر
۱۰۹	فصل سوم) در استحالت
۱۱۰	فصل چهارم) در مزاج
۱۱۱	فصل پنجم) در اقسام مزاج
۱۱۲	فصل ششم) در اشارات به اصول آثار علوی
۱۱۳	فصل هفتم) در آنکه طبایع نوعی از نبات و حیوان روا بود که حادث شود بر سبیل تولد نه بر سبیل تولد
۱۱۳	فصل هشتم) در بیان آنچه شکلی که در فلک حاصل شود روا بود که مثل آن بار دیگر حاصل شود یا نه
۱۱۴	فصل دهم) در مراتب کاینات
۱۱۶	مقاله نهم) در علم نفس
۱۱۶	فصل اول) در حد نفس
۱۱۸	فصل دوم) در شرح آثار نفس
۱۲۲	فصل سوم) در تعدید قوای [نفس]

۱۲۳	فصل چهارم) در اثبات آنچه نفس ناطقه نه جسم است و نه جسمانی
۱۲۷	فصل پنجم) در آنکه جمله نفوس ناطقه در نوع یکی است
۱۲۸	فصل ششم) در حدوث نفس ناطقه
۱۲۹	فصل هفتم) در آنکه نفس بعد موت البدن باقی است
۱۲۹	فصل هشتم) در سبب خواب دیدن
۱۳۰	فصل نهم) در اثبات سعادت و شقاوت نفسانی
۱۳۱	فصل دهم) در نفوس حیوانات
۱۳۲	مقاله دهم) در علم هیئت
۱۳۲	فصل اول) در بیان آنکه آسمانها و ستارهها و چهار عنصر همه گرهاند
۱۳۲	فصل دوم) در ترتیب افلاک
۱۳۳	فصل سوم) در عدد افلاک کلی
۱۳۴	فصل چهارم) در تحلیل بروج
۱۳۴	فصل پنجم) در مقدماتی که در علم هیئت بر آن است
۱۳۶	فصل ششم) در هیئت زمین
۱۳۷	[ختم کتاب]
۱۳۸	کتابنامه